

Konwencja o prawach osób z niepełnosprawnościami

Tekst łatwy
do czytania i zrozumienia

© Copyright by PSONI, 2021

ISBN 978978-83-65060-64-8

Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób
z Niepełnosprawnością Intelleksualną
ul. Głogowa 2b, 02-639 Warszawa
tel. +48 22 848 82 60, +48 22 646 03 14
zg@psoni.org.pl
www.psoni.org.pl

Opracowanie tekstu łatwego: Barbara Ewa Abramowska
dr Monika Zima-Parjaszewska

Konsultacja dostępności: Justyna Kozak

Projekt graficzny i rysunki: Elżbieta Grądziel

Skład i druk: MONDI PLUS Sp. z o.o.

Nakład: 5000

Konwencja o prawach osób z niepełnosprawnościami

To jest tekst łatwy do czytania i zrozumienia
Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami.

To opracowanie nie jest dokumentem prawnym.

Jeżeli chcesz powołać się na przepisy Konwencji, znajdź dokument w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 25 października 2012 roku, pozycja 1169.

Polska zatytułowała ten dokument **Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych.**

W internecie znajdziesz go pod adresem:

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20120001169/O/D20121169.pdf>

Od Redakcji

Konwencję o prawach osób z niepełnosprawnościami uchwaliła Organizacja Narodów Zjednoczonych (w skrócie ONZ).
ONZ zajmuje się prawami człowieka.
W ONZ są prawie wszystkie państwa świata.
Konwencja to umowa międzynarodowa.
Podpisują ją państwa.
Każde państwo jest stroną umowy.

ONZ uchwaliła Konwencję 13 grudnia 2006 roku.
Podpisała ją większość państw ONZ.
W Polsce Konwencja obowiązuje od 25 października 2012 roku.
Konwencja mówi o tym, że wszyscy mają równe prawa. Osoby z niepełnosprawnościami i bez niepełnosprawności.

Konwencja zaczyna się od Preambuły czyli wstępu.
W Konwencji jest 50 artykułów.
30 artykułów mówi o prawach człowieka.
Każdy artykuł jest o innym prawie.
Konwencja mówi co państwa mają robić, żeby osoby z niepełnosprawnościami mogły korzystać z tych praw.

Preambuła

W Preambule Konwencji są bardzo ważne zasady. Takie jak:

- Każda osoba z niepełnosprawnością ma takie same prawa i wolności, jak każdy inny człowiek.
Nie można nikogo dyskryminować.
- Niepełnosprawność jest dlatego, że ludzie tworzą bariery dla osób z problemami ze zdrowiem i życiowymi. Nie pomagają.
- Kobiety i dziewczęta z niepełnosprawnościami są częściej dyskryminowane.
Dlatego Państwo musi je chronić.
- Dzieci z niepełnosprawnościami powinny korzystać ze wszystkich praw.
Tak jak inne dzieci.
- Każda osoba z niepełnosprawnością jest inna.
To jest różnorodność.
Różnorodność jest dobra dla społeczeństwa.
Osoby z niepełnosprawnościami mogą i chcą pomagać w rozwoju swojej okolicy, miasta i państwa.
- Dla osób z niepełnosprawnościami ważna jest samodzielność i niezależność.
Chcą podejmować decyzje o swoim życiu.
Mają do tego prawo.

Artykuł 1 Cel

Cel Konwencji mówi po co została napisana.
I dlaczego powinna obowiązywać.

Konwencja jest po to, żeby wszystkie osoby
z niepełnosprawnościami mogły korzystać
ze wszystkich praw człowieka.

Państwa muszą chronić godność osób
z niepełnosprawnościami.

Osoba z niepełnosprawnością to człowiek,
który:

- ma od długiego czasu jakiś problem
ze zdrowiem

i jednocześnie

- różne bariery nie pozwalają mu korzystać
z życia, tak jak korzystają inni ludzie.

Przykład:

Osoba jest głucha, nie słyszy. Chce załatwić
sprawę w urzędzie. Może rozmawiać tylko
za pomocą języka migowego.

Jeśli urzędnik nie zna języka migowego,
to ta osoba nie załatwi swojej sprawy.

Nie jest barierą, że osoba nie słyszy.

Barierą jest to, że urzędnik nie zna języka
migowego.

Artykuł 2 Definicje

Definicje w Konwencji tłumaczą ważne sprawy dla osób z niepełnosprawnościami. Państwo musi stosować te definicje.

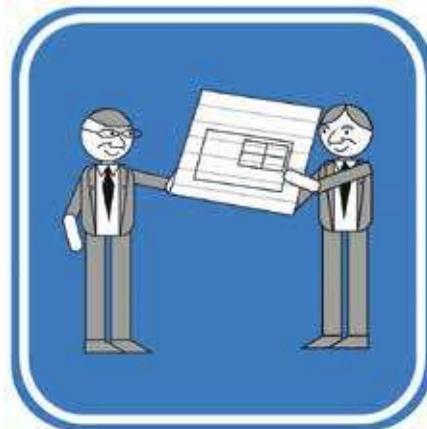
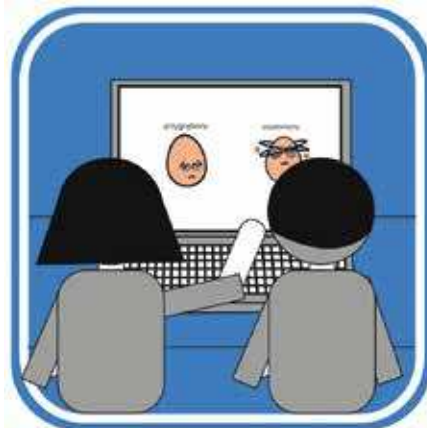
Komunikacja to porozumiewanie się. Porozumiewać się można na różne sposoby. Na przykład mówić, pisać, dotykać. Można czytać duży druk, pisma w alfabecie brajla, tekst łatwy, przez programy komputerowe.

Język to mówienie, miganie, pokazywanie obrazków.

Dyskryminacja to gorsze traktowanie ludzi, bo są inni i mają coś szczególnego. Na przykład niepełnosprawność, kolor skóry. Dyskryminacja to zabieranie ludziom ich wolności i praw.

Racjonalne dostosowanie to pomoc dla osoby z niepełnosprawnością. Na przykład program czytający do komputera dla osoby niewidomej. Wtedy ta osoba może pracować. Racjonalne dostosowanie musi być niedrogie. W Konwencji w języku polskim jest złe tłumaczenie z języka angielskiego. Napisane jest racjonalne usprawnienie.

Uniwersalne projektowanie to sposób robienia przedmiotów i budowania. Trzeba wszystko projektować tak, żeby było dostępne dla każdego. Dla osób z niepełnosprawnościami, dla rodziców z dziećmi w wózkach, dla osób starszych. Wtedy będzie dostępne dla wszystkich.

Artykuł 3 Zasady ogólne

Zasady ogólne dotyczą wszystkich osób z niepełnosprawnościami.

Dotyczą każdej sytuacji w ich życiu.

Trzeba szanować godność każdej osoby.

Każda osoba z niepełnosprawnością ma prawo decydowania o swoim życiu.

To jest autonomia.

Nie można dyskryminować osób z niepełnosprawnościami.

Trzeba włączać je we wszystkie działania społeczeństwa.

Trzeba dać równe szanse dla wszystkich.

Na przykład równe dla kobiet i mężczyzn.

Trzeba pamiętać o różnorodności osób z niepełnosprawnościami.

Dzieci z niepełnosprawnościami muszą mieć szanse na rozwój, tak jak inne dzieci.

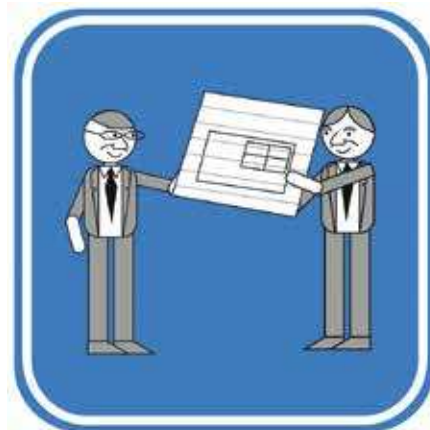

Artykuł 4 Obowiązki ogólne

Państwo musi zmieniać obowiązujące prawo.
Tak żeby było zgodne z Konwencją.
Dotyczy to wszystkich działań państwa.

Na przykład:

- **gospodarki** czyli różnych zakładów pracy
- **nauki** czyli badań i wymyślania nowych rozwiązań
- **dostępu do informacji**
- **spraw socjalnych** czyli rent, zasiłków, pomocy pieniężnej lub asystenta
- **udziału w kulturze.**

Artykuł 5 Równość i niedyskryminacja

Wszystkie działania państwa muszą dbać o prawa człowieka.
Państwo nie może dyskryminować osób z niepełnosprawnościami.
Musi im zapewnić ochronę przed dyskryminacją.
Musi zapewnić równe traktowanie.

Artykuł 6 Kobiety z niepełnosprawnościami

Kobiety z niepełnosprawnościami są częściej dyskryminowane niż mężczyźni.
Państwo musi to zmieniać. Musi zapewnić kobietom równy dostęp do korzystania z praw.

Artykuł 7 Dzieci z niepełnosprawnościami

Dzieci z niepełnosprawnościami mają korzystać z praw, tak jak inne dzieci.
Państwo musi zapewni im pomoc.
Dzieci z niepełnosprawnościami mają różne potrzeby.

Artykuł 8 Podnoszenie świadomości

Świadomość to wszystko co ludzie wiedzą na jakiś temat. W Polsce ludzie mało wiedzą o życiu osób z niepełnosprawnościami.
Państwo musi informować wszystkich o prawach osób z niepełnosprawnościami.
Dzieci muszą uczyć się o tym w szkołach.
Trzeba prowadzić kampanie informacyjne.
Mówić o tym w telewizji, radiu, gazetach, w internecie.

Artykuł 9 Dostępność

Państwo musi zapewnić osobom z niepełnosprawnościami dostęp do różnych usług. Taki jak mają wszystkie inne osoby.

Szczególnie ważny jest dostęp do:

- **budynków**, szpitali i ośrodków zdrowia, szkół, urzędów, miejsc pracy
- **informacji i oznakowania** budynków w formach dostępnych. Na przykład symbolami, w alfabecie brajla, w tekście łatwym do czytania
- **transportu zbiorowego**, czyli autobusów, pociągów, tramwajów
- **osób wspierających**, czyli asystentów, przewodników, lektorów, tłumaczy języka migowego.

Artykuł 10 Prawo do życia

Każdy człowiek ma prawo do życia.
Państwo zapewni, że osoby
z niepełnosprawnościami będą mogły
korzystać z tego prawa. Tak jak inni ludzie.

Artykuł 11 Sytuacje zagrożenia

Państwo musi zapewnić bezpieczeństwo
i ochronę osobom z niepełnosprawnościami
podczas sytuacji zagrożenia życia i zdrowia.
Sytuacje zagrożenia to na przykład
wojna, powódź, pożar, katastrofa kolejowa.

Artykuł 12 Równość wobec prawa

Każda osoba z niepełnosprawnością jest
podmiotem prawa. Ma zdolność do czynności
prawnych. Oznacza to, że może podejmować
decyzje o swoim życiu. Państwo powinno
wspierać ją w podejmowaniu decyzji.

Wsparcie ma być takie, jakiego osoba potrzebuje.
Ubezważnowolnienie nie jest wsparciem.

Państwo powinno też chronić własność osoby.

W Konwencji w języku polskim jest złe tłumaczenie
z języka angielskiego. Jest napisane zdolność prawna.

Artykuł 13 Dostęp do wymiaru sprawiedliwości

Osoby z niepełnosprawnościami mają prawo do sądu. Czyli mogą pisać skargi, pisma w swoich sprawach.

Państwo powinno je w tym wspierać.

Na przykład, kiedy osoba z niepełnosprawnością bierze udział w postępowaniu policji, prokuratury lub zeznaje w sądzie.

Pracownicy tych instytucji powinni szkolić się o niepełnosprawności.

Artykuł 14 Wolność i bezpieczeństwo osobiste

Osoby z niepełnosprawnościami nie mogą być pozbawiane wolności tylko dlatego, że mają niepełnosprawność.

Pozbawienie wolności jest w więzieniu, na komisariacie policji, albo przymusowym leczeniu. Wtedy państwo musi zapewnić wsparcie osobom z niepełnosprawnościami.

Artykuł 15 Wolność od tortur i poniżającego traktowania

Nikt nie może być torturowany lub traktowany w sposób niehumanitarny. Tortury to zadawanie komuś bólu w okrutny sposób.

Osoba z niepełnosprawnością nie może być w eksperymencie medycznym i naukowym bez świadomej zgody.

Eksperymenty medyczne to na przykład podawanie niesprawdzonego leku lub terapii.

Świadoma zgoda jest wtedy, gdy osoba wie i rozumie co się będzie działo.

Artykuł 16 Wolność od przemocy, wykorzystywania i nadużyć

Prawo musi chronić osoby z niepełnosprawnościami przed przemocą i wykorzystywaniem.

W domach i w placówkach.

Jeśli osoby z niepełnosprawnościami doświadczyły przemocy, państwo musi im pomagać.

Pomoc musi być odpowiednia do wieku, płci i niepełnosprawności.

Artykuł 17 Ochrona integralności osobistej

Każdy sam decyduje o swoim ciele, myślach i uczuciach. Ciało i umysł każdej osoby z niepełnosprawnością należy tylko do niej. To jest integralność osobista.

Trzeba szanować integralność osobistą każdej osoby z niepełnosprawnością.

Artykuł 18 Swoboda przemieszczania się i obywatelstwo

Osoby z niepełnosprawnościami tak jak każdy człowiek mają prawo do decydowania:

- gdzie chcą mieszkać
- jakiego państwa chcą być obywatelem
- o wyjeździe ze swojego państwa i powrocie
- o posiadaniu takich dokumentów, jakie mają inni obywatele. Na przykład dowodu osobistego i paszportu.

Dzieci z niepełnosprawnościami od urodzenia mają prawo do nazwiska, do bycia obywatelem i do opieki rodziców.

Artykuł 19 Niezależne życie i włączenie w społeczność

Osoby z niepełnosprawnościami mają takie samo prawo jak inni ludzie do życia w swojej społeczności.

Mają prawo decydować gdzie chcą mieszkać i z kim. Nie można im nakazać mieszkania w specjalnych placówkach. Na przykład w domach pomocy społecznej.

Osoby z niepełnosprawnościami muszą mieć wsparcie w swojej społeczności. To wsparcie musi być takie, jakiego osoba potrzebuje. Na przykład usługi asystenta osobistego.

Artykuł 20 Mobilność

Osoby z niepełnosprawnościami mają prawo do swobodnego przemieszczania się. Niektórym osobom potrzebne są do tego różne urządzenia. Na przykład wózki. Inne osoby potrzebują asystenta - człowieka lub psa asystującego. Państwo musi zapewnić osobom z problemami w poruszaniu się jak największą samodzielność.

Artykuł 21 Wolność wypowiedzania się oraz dostęp do informacji

Osoby z niepełnosprawnościami mają prawo do wypowiedzania się i do otrzymywania informacji. Tak jak wszyscy inni ludzie. Niektórzy potrzebują różnych form informacji. Na przykład w języku migowym, w alfabecie brajla, w tekście łatwym lub za pomocą różnych programów komputerowych.

Państwo musi zapewnić osobom z różnymi niepełnosprawnościami informacje w takich formach, jakie są im potrzebne. Osoby nie mogą za to dodatkowo płacić.

Artykuł 22 Poszanowanie prywatności

Osoby z niepełnosprawnościami mają prawo do prywatnego życia. Tak jak wszyscy ludzie. Mają prawo do ochrony informacji o ich stanie zdrowia, leczeniu i rehabilitacji.

Państwo musi chronić sprawy osobiste osób z niepełnosprawnościami. Również sprawy ich rodziny, domu i korespondencję.

Artykuł 23 Poszanowanie domu i rodziny

Osoby z niepełnosprawnościami nie mogą być dyskryminowane w sprawach ich małżeństwa, związków, rodziny, bycia rodzicami.

Każda osoba z niepełnosprawnością ma prawo do małżeństwa i rodziny.

Państwo musi je traktować tak jak innych ludzi. Państwo zapewni im pomoc w podejmowaniu decyzji o małżeństwie i byciu rodzicami.

Państwo zapewni dostęp do informacji o planowaniu rodziny.

Jeśli osoby z niepełnosprawnościami zostaną rodzicami, państwo zapewni im wsparcie w wychowaniu dzieci.

Państwo zapewni też wsparcie rodzicom, którzy mają dzieci z niepełnosprawnościami.

Artykuł 24 Edukacja

Osoby z niepełnosprawnościami mają prawo do nauki bez dyskryminacji.

Na takich samych zasadach jak inni.

Dzieci z niepełnosprawnościami mają prawo uczyć się bezpłatnie. Razem z rówieśnikami w szkole blisko miejsca zamieszkania.

Państwo zorganizuje różne formy wspierania osób i dzieci z niepełnosprawnościami w nauce.

Dorośle osoby z niepełnosprawnościami mają prawo do nauki na kursach i szkoleniach.

Nie mogą być z nich wyłączone z powodu swojej niepełnosprawności.

Artykuł 25 Zdrowie

Osoby z niepełnosprawnościami mają prawo do ochrony swojego zdrowia. Mają prawo do korzystania z usług opieki zdrowotnej, rehabilitacji medycznej.

Państwo zapewni im dostęp do tych usług. Tak jak innym osobom.

Placówki opieki zdrowotnej powinny być jak najbliżej miejsca zamieszkania.

Pracownicy placówek powinni dobrze traktować pacjentów z niepełnosprawnościami.

Osoby z niepełnosprawnościami nie mogą być dyskryminowane przy zawieraniu umów dotyczących ubezpieczeń zdrowotnych i ubezpieczeń na życie.

Artykuł 26 Rehabilitacja

Państwo musi pomagać osobom z niepełnosprawnościami. Żeby żyły najbardziej niezależnie i samodzielnie.

Państwo zapewni programy i usługi:

- rehabilitacji zdrowotnej
- rehabilitacji społecznej i zawodowej
- z zakresu pomocy społecznej.

W konwencji w języku polskim nie ma słowa habilitacja. Jest tylko rehabilitacja.

Habilitacja to prawo do rozwoju, uczenia się nowych rzeczy.

Artykuł 27 Praca i zatrudnienie

Osoby z niepełnosprawnościami mają prawo do pracy. Tak jak inni ludzie.

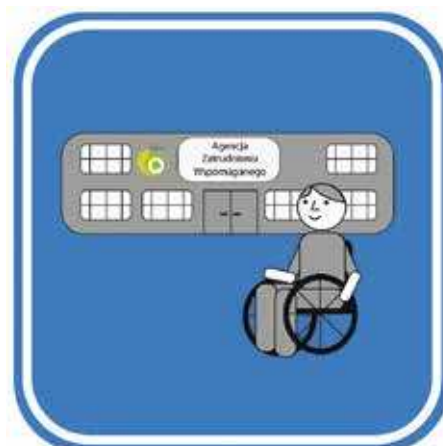
Państwo będzie zachęcać osoby z niepełnosprawnościami do pracy.

Zapewni jednakowe prawa pracownicze, warunki pracy i zarobki.

Państwo zorganizuje pośrednictwo pracy, doradztwo zawodowe, szkolenia.

Państwo musi pomagać w zakładaniu własnych firm i spółdzielni. Musi zachęcać instytucje publiczne i firmy prywatne do zatrudniania osób z niepełnosprawnościami.

Artykuł 28 Odpowiednie warunki życia i ochrona socjalna

Osoby z niepełnosprawnościami mają prawo do dobrego życia dla siebie i swoich rodzin. Państwo zapewni pomoc biednym osobom w opłacaniu wydatków na niepełnosprawność.

Państwo powinno zapewnić biednym osobom z niepełnosprawnościami mieszkania komunalne. I dostęp do ubezpieczeń społecznych, rent i emerytur.

Państwo musi szczególnie pomagać kobietom i dziewczętom oraz starszym osobom z niepełnosprawnościami.

Artykuł 29 Udział w życiu politycznym i publicznym

Osoby z niepełnosprawnościami mają takie samo prawo jak inni do udziału w polityce i życiu publicznym.

Mogą głosować i być wybieranymi do różnych władz.

O wyborach państwo musi informować w różnych formach. W takich jakie są potrzebne różnym osobom.

Osoby z niepełnosprawnościami mogą należeć do stowarzyszeń i partii politycznych. Sami mogą tworzyć stowarzyszenia. I na przykład reprezentować osoby z niepełnosprawnościami w swoim mieście, w państwie i za granicą.

Artykuł 30 Udział w życiu kulturalnym, rekreacji, wypoczynku i sporcie

Osoby z niepełnosprawnościami mają prawo do udziału w kulturze. To znaczy mogą być widzami i same mogą tworzyć sztukę. Teatry, kina, muzea muszą być dostępne. Wystawy, filmy, przedstawienia też. W miarę możliwości należy udostępniać zabytki.

Osoby głuche mają prawo do wsparcia państwa dla używania języka migowego, uczenia się i tworzenia w tym języku. To się nazywa tożsamość kulturowa i językowa.

Wszystkie osoby z niepełnosprawnościami mają prawo do sportu i rekreacji. Stadiony i sale sportowe powinny być dostępne. Organizatorzy turystyki powinni umożliwiać osobom z niepełnosprawnościami udział w wyjazdach i imprezach.

Artykuł 31 Statystyka i zbieranie danych

Państwa muszą zbierać informacje, wyniki badań naukowych i dane statystyczne. Są one potrzebne, żeby dobrze wykonywać postanowienia Konwencji. Osoby z niepełnosprawnościami mogą korzystać z tych informacji.

Informacje osobiste powinny pozostać poufne.

Artykuł 32 Współpraca międzynarodowa

Państwa w których jest Konwencja powinny wymieniać się informacjami, wynikami badań naukowych i dobrymi praktykami.

Na przykład takimi jak nowe rozwiązania internetowe, programy szkoleń.

Te informacje muszą być dostępne dla osób z niepełnosprawnościami.

Artykuł 33 Wdrażanie i monitorowanie na szczeblu krajowym

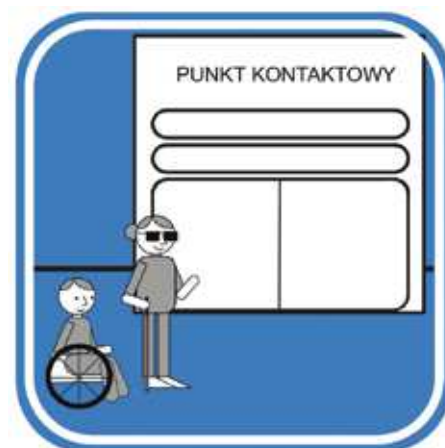
Państwa muszą zacząć stosować Konwencję.

Władze państwa wyznaczą do tego odpowiedni urząd.

Konwencja nazywa go **Punkt kontaktowy**.

Państwo ma współpracować z organizacjami osób z niepełnosprawnościami. Mają monitorować, jak różne instytucje stosują Konwencję.

Monitorować to znaczy sprawdzać i pilnować.

Artykuł 34 Komitet do spraw praw osób z niepełnosprawnościami

ONZ ustanawia Komitet. Komitet pilnuje jak państwa realizują Konwencję.

Komitet będzie miał 18 członków z różnych państw z całego świata.

Członków Komitetu wybiera się na 4 lata.

Artykuł 35 Sprawozdania składane przez państwa

Po 2 latach obowiązywania Konwencji, każde państwo składa sprawozdanie do Komitetu. Musi napisać jak realizuje postanowienia Konwencji. Później będzie składać sprawozdania co 4 lata.

Artykuł 36 Rozpatrywanie sprawozdań

Po złożeniu przez państwo sprawozdania, Komitet może poprosić o dokładniejsze informacje z jakiegoś zakresu. Państwo musi odpowiedzieć w wyznaczonym terminie.

Wszystkie sprawozdania są jawne. To znaczy że można je przeczytać na stronach internetowych ONZ i państwa.

Artykuł 37 Współpraca między państwami a Komitetem

Każde państwo musi współpracować z Komitetem. Ma udzielać dokładnych informacji. Jak będzie taka potrzeba, ma pomagać członkom Komitetu.

Artykuł 38 Stosunki Komitetu z innymi organami

Komitet współpracuje z innymi komisjami i agencjami ONZ. Najbardziej z tymi, które zajmują się prawami człowieka.

Mogą razem ustalać różne sprawy dotyczące osób z niepełnosprawnościami.

Artykuł 39 Sprawozdanie Komitetu

Komitet co 2 lata pisze sprawozdanie ze swoich działań.

Przedstawia je najważniejszemu organowi ONZ – Zgromadzeniu Ogólnemu.

W Zgromadzeniu Ogólnym są przedstawiciele wszystkich państw ONZ.

Artykuł 40 Konferencja Państw Stron

Państwa będą się często spotykać w sprawie realizacji Konwencji.

Pierwsze spotkanie odbędzie się pół roku od chwili obowiązywania Konwencji.

Te spotkania nazywają się Konferencją Państw Stron.

Artykuł 41 Depozytariusz

Sekretarz Generalny ONZ
przechowuje umowy z państwami, informacje
i raporty o Konwencji.
Taka osoba nazywa się depozytariuszem.

Artykuł 42 Podpisanie

Państwa będą mogły podpisywać Konwencję
od 30 marca 2007 roku w siedzibie
ONZ w Nowym Jorku.
Polska podpisała Konwencję w tym dniu.

Artykuł 43 Zgoda na związywanie się Konwencją

Państwa same decydują, kiedy rozpoczną
stosowanie Konwencji w swoim kraju.
Konwencję można w dowolnym czasie
podpisać, ratyfikować i zacząć ją stosować.

Artykuł 44 Organizacje integracji regionalnej

Niektóre państwa są połączone w organizacje
międzynarodowe.
Takie jak na przykład Unia Europejska.
Te organizacje też mogą przyjąć Konwencję.
Mogą też wypowiadać się w sprawie
postanowień Konwencji.

Artykuł 45 Wejście w życie

Konwencja zacznie obowiązywać w 1 miesiąc po tym jak przyłączy się do niej 20 państw.

Artykuł 46 Zastrzeżenia

Państwa nie mogą odmówić podpisania żadnej ważnej części Konwencji.

Artykuł 47 Poprawki

Każde państwo może poprosić o zmiany w Konwencji. Musi wtedy napisać propozycję zmiany do Sekretarza Generalnego ONZ. Sekretarz poinformuje o tym inne państwa. Państwa zdecydują czy potrzebują spotkania, żeby przedyskutować propozycję. Zdecydują czy wprowadzić tę zmianę.

Artykuł 48 Wypowiedzenie

Każde państwo może wycofać się z Konwencji. Musi napisać do Sekretarza Generalnego ONZ. Konwencja przestanie obowiązywać w tym państwie w 1 rok po otrzymaniu odpowiedzi od Sekretarza Generalnego.

Artykuł 49 Dostępna forma

Konwencja powinna być opracowana w formie łatwej do zrozumienia.

Również w innych formach dostosowanych do różnych niepełnosprawności. Na przykład w języku migowym i alfabecie brajla.

Artykuł 50 Teksty autentyczne

Konwencja została ogłoszona w 6 językach:

- angielskim
- arabskim
- chińskim
- francuskim
- hiszpańskim
- rosyjskim.

Zachęcamy do zapoznania się z książkami PSONI w tekście łatwym do czytania. Można je pobrać ze strony internetowej Stowarzyszenia.

- Monika Zima-Parjaszewska

Moje prawa. Co osoba z niepełnosprawnością intelektualną powinna wiedzieć o postępowaniach sądowych

https://psoni.org.pl/wp-content/uploads/2019/10/Moje-PRAWA-wyd-II_do-internetu.pdf

- Anna Andrzejewska

Moje prawo do obrony przed przemocą. Co osoba z niepełnosprawnością intelektualną powinna wiedzieć o przemocy

<https://psoni.org.pl/wp-content/uploads/2019/02/Moje-prawo-do-obrony-przed-PRZEMOCA-do-internetu.pdf>

- Karolina Makowiecka

Moja wiedza na temat pracy Policji. O czym powinna wiedzieć osoba z niepełnosprawnością intelektualną przed spotkaniem z policjantem

<https://psoni.org.pl/wp-content/uploads/2019/02/Moje-wiedza-na-temat-pracy-POLICJI-do-internetu.pdf>

- Monika Zima-Parjaszewska

Moja żona, mój mąż. Co osoba z niepełnosprawnością intelektualną powinna wiedzieć o małżeństwie

<https://psoni.org.pl/wp-content/uploads/2018/01/Moja-ZONA-i-moj-MAZ-do-internetu.pdf>

- Monika Zima-Parjaszewska

Moje życie rodzinne. Co osoba z niepełnosprawnością intelektualną powinna wiedzieć o życiu rodzinnym

<https://psoni.org.pl/wp-content/uploads/2020/03/Moje-ZYCIE-RODZINNE-do-internetu.pdf>

- Michał Orzechowski

Moje prawa konsumenckie. O czym osoba z niepełnosprawnością intelektualną powinna wiedzieć zanim zrobi zakupy

<https://psoni.org.pl/wp-content/uploads/2019/02/Moje-PRAWA-KONSUMENCKIE-do-internetu.pdf>

I wiele innych...

Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną

jest organizacją pożytku publicznego

MISJĄ PSONI jest:

- dbanie o godność i szczęście osób z niepełnosprawnością intelektualną, ich równoprawne miejsce w rodzinie i w społeczeństwie,
- wspieranie rodzin osób z niepełnosprawnością intelektualną we wszystkich obszarach życia i sytuacjach, a zwłaszcza w ich gotowości niesienia pomocy innym.

CELEM PSONI jest działanie na rzecz wyrównywania szans osób z niepełnosprawnością intelektualną, tworzenia warunków przestrzegania wobec nich praw człowieka, prowadzenia ich ku aktywnemu uczestnictwu w życiu społecznym, działanie na rzecz ochrony ich zdrowia oraz wspieranie ich rodzin.

STATYSTYKA:

- 118 Kół terenowych,
- 11 tysięcy członków (rodzice, osoby z niepełnosprawnością intelektualną, przyjaciele),
- ponad 400 placówek i stałych form wsparcia dla blisko 32 tysięcy dzieci i dorosłych.

PSONI prowadzi:

- placówki i projekty z zakresu rehabilitacji, terapii, edukacji, w tym ustawicznej, aktywizacji zawodowej oraz opiekuńcze,
- wspieranie ruchu self-adwokatów, rzeczników własnych spraw,
- chronione i wspomagane mieszkania grupowe,
- organizację spędzania wolnego czasu (m.in. kluby, zespoły artystyczne, sportowe, turystyczne),
- indywidualne wspieranie w niezależnym życiu,
- wspieranie i pomoc rodzinom,
- działalność wydawniczą, m.in. wydaje kwartalnik „Społeczeństwo dla Wszystkich”.

PSONI współpracuje z instytucjami i organizacjami:

- w tworzeniu nowego prawa,
- w dążeniu do zmiany wizerunku osoby z niepełnosprawnością intelektualną i postaw społecznych,
- w rozwijaniu więzi społecznych, ułatwiających umacnianie się społeczeństwa dla wszystkich, czyli włączanie osób z niepełnosprawnością intelektualną,
- w popularyzowaniu wyników badań naukowych i doświadczeń innych krajów,
- w kształceniu profesjonalnych kadr,
- w umacnianiu organizacji pozarządowych.